

Johtajana toimiminen, 60 osp

Ammattitaitovaatimukset

Johtamisosaamisen kehittäminen

Opiskelija

- arvioi ja kehittää **tavoitteellisesti** toimintaansa ja osaamistaan johtajana tai yrityksen omistajana
- tunnistaa yrityksen tai organisaation toimintakulttuurin ja roolinsa johtajana
- arvioi monipuolisesti vahvuuksiaan ja kehittymistarpeitaan johtajana
- kerää ja analysoi palautetta johtamisosaamisestaan
- kehittää johtamisosaamistaan **tavoitteellisesti** ja huolehtii työhyvinvoinnistaan **ja jaksamisestaan**
- viestii **myös toisella kotimaisella kielellä / tutkintokielellä** tavanomaisissa tehtäviinsä liittyvissä vuorovaikutustilanteissa
- selviytyy johtamistehtäväänsä liittyvissä viestintätilanteissa **yhdellä vieraalla kielellä/ toisella kotimaisella kielellä ja yhdellä vieraalla kielellä**

Strategian ja toimintaympäristön keskeisten muutosten tunnistaminen

Opiskelija

- tunnistaa yrityksen tai vastualueensa strategian ja toimintaympäristön keskeiset muutokset
- tuntee yrityksen tai organisaation strategian ja sen merkityksen toiminnalle **sekä johtaa sen konkreettista toteuttamista omalla vastuualueellaan**
- arvioi **ja ennako**i monipuolisesti toimialansa toimintaympäristöä sekä muutossuuntien vaikutuksia
- ~~ennakoi~~ **ennakoi** toimialansa muutossuuntien vaikutuksia
- arvioi yrityksen kansainvälistymisen mahdollisuuksia tai toimialansa kansainvälistä kehitystä **hyödyntäen tietolähteitä**
- arvioi yrityksen tai organisaationsa **asemaa** toimintakentässä **hyödyntäen tietolähteitä**

Henkilöstön ja työhyvinvoinnin johtaminen ja kehittäminen

Opiskelija

- johtaa ja kehittää yrityksen tai vastualueensa henkilöstöä, työhyvinvointia ja osaamista **tavoitteellisesti ja ennakoivasti**
- johtaa yrityksen tai vastualueensa henkilöstöä **ja päivittäistä toimintaa** strategisten tavoitteiden mukaisesti
- **johtaa valmentavalla otteella rakentaen** kannustavaa ja motivoivaa työilmapiiriä
- **tuntee vastuullisen henkilöstöhallinnon ja rekrytoinnin periaatteet ja käytännöt**

- tukee henkilöstöä muutostilanteissa ja niihin varautumisessa
- ottaa johtamistyössään huomioon henkilöstön moninaisuuden
- edistää yrityksen tai vastuualueensa työhyvinvointia suunnitelmallisesti yhdessä henkilöstön ja muiden toimijoiden kanssa
- tunnistaa vastuunsa työn psykososiaalisten ja fyysisten kuormitustekijöiden ja riskien ennaltaehkäisyssä ja niihin puuttumisessa

Toiminnan ja talouden suunnittelu ja organisointi

Opiskelija

- tunnistaa yrityksen tai vastuualueensa talouden reunaehdot ja riskit
- arvioi ja suunnittelee edellisen toimintakauden toimintaa, taloutta ja tuloksellisuutta ja kannattavuutta määrällisten ja laadullisten mittareiden perusteella yrityksen tai organisaation ohjeiden ja strategian mukaisesti
- laatii yritykselle tai vastuualueelle organisaation strategian mukaisen toimintasuunnitelman seuraavalle toimintakaudelle
- laatii talousarvion yrityksen tai organisaation ohjeiden mukaisesti
- osallistaa keskeiset toimijat toiminnan ja talouden suunnitteluun
- dokumentoi ja esittelee toiminnan ja talouden suunnitelmat perustellusti johdettaville, päätöksentekijöille tai sidosryhmille
- kohdentaa tai hankkii tarvittavat resurssit tuloksellisen toiminnan toteuttamiseksi

Tavoitteiden toteutumisen seuranta ja toiminnan tuloksellisuuden kehittäminen

Opiskelija

- seuraa ja arvioi yrityksen tai vastuualueensa tavoitteiden toteutumista ja kehittää toiminnan tuloksellisuutta
- seuraa ja arvioi aktiivisesti toiminnan ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista valittujen mittareiden perusteella
- arvioi yrityksen tai vastuualueensa prosessien toimivuutta ja tuloksellisuutta
- kehittää ja ylläpitää asiakas- ja verkostosuhteita tuloksellisen toiminnan aikaansaamiseksi
- reagoi ja tekee päätöksiä ennakoivasti ja oikea-aikaisesti muuttuvissa olosuhteissa
- tunnistaa ja hyödyntää teknologian ja tiedolla johtamisen mahdollisuuksia johtamistyössä

Lainsäädännön ja eettisen toiminnan periaatteiden noudattaminen

Opiskelija

- tuntee yrityksen tai vastuualueensa toimintaan liittyvän lainsäädännön ja eettiset periaatteet

- laatii sopimukset yrityksen tai organisaation ohjeiden mukaisesti hyödyntäen tarvittaessa asiantuntijoita ja varmistaa sopimusten mukaisen toiminnan
- vastaa hankinnoista organisaation ohjeiden mukaisesti ja hyödyntää tarvittaessa asiantuntijoita
- **tuntee** noudattaa voimassa olevan työlainsäädännön ja työ- ja virkaehtosopimukset sekä organisaation määräykset ja ohjeet
- **tuntee lakisääteiset työsuojeluvelvoitteensa**
- **ottaa johtamistyössään huomioon taloudellisen, sosiaalisen, kulttuurisen ja ekologisen kestävän kehityksen periaatteet**

Osaamisen arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä johtamalla ja kehittämällä yrityksen tai vastuualueensa henkilöstöä, toimintaa ja taloutta.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

Henkilöstön ja osaamisen johtaminen, 45 osp

Ammattitaitovaatimukset

Henkilöstörakenteen ja -tarpeiden suunnittelu

Opiskelija

- arvioi ja suunnittelee yrityksen tai vastuualueensa henkilöstörakennetta ja -tarpeita strategian mukaisesti
- hyödyntää arvioinnissa ja suunnittelussa henkilöstöä koskevien tunnuslukujen tai mittareiden pohjalta saamaansa tietoa ja käyttää tarvittaessa asiantuntijapalveluita
- arvioi, **ennakoi** ja suunnittelee tarvittaessa vastuualueensa rekrytointitarpeita **ja työvoiman käyttöä**

Osaamisen johtaminen, kehittäminen ja arviointi

Opiskelija

- johtaa ja kehittää yrityksessä tai vastuualueellaan tarvittavaa osaamista, **oppimista ja perehdytystä**
- arvioi yrityksen tai vastuualueensa strategiset osaamistarpeet
- **kartoittaa ja** tunnistaa henkilöstön osaamisen ja ennakoi tulevaisuuden osaamistarpeita
- laatii henkilöstön osaamisen kehittämissuunnitelman ja johtaa sen **yksilöllistä** toteutusta
- käyttää monipuolisesti organisaation osaamisen kehittämisen keinoja
- tukee ja kannustaa osaamisen kehittämiseen, uudistumiseen ja uuden oppimiseen
- **kehittää vastuullista organisaatiokulttuuria**
- kehittää oppimista tukevia rakenteita ja toimintamalleja yhdessä henkilöstön kanssa

Henkilöstön johtaminen

Opiskelija

- johtaa vastuualueensa henkilöstöä strategiassa asetettujen tavoitteiden mukaisesti
- suunnittelee ja organisoii henkilöstön tehtävät tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti
- hyödyntää organisaatiossa sovittuja palkitsemismenettelyjä
- kannustaa henkilöstöä hyviin työsuorituksiin yhdenvertaisesti **tasapuolisesti** ja johdonmukaisesti
- **ottaa johtamistyössään huomioon henkilöstön moninaisuuden**
- edistää henkilöstön työhyvinvointia ja tukee muutoksen hallintaa

- ottaa ja antaa palautetta tilanteen edellyttämällä tavalla **organisaation käytäntöjen mukaisesti**
- **hallitsee** ~~toteuttaa tarvittaessa~~ organisaation henkilöstöhallinnon **prosessit ja käytännöt**
- valvoo työlainsäädännön, työ- tai virkaehtosopimusten sekä organisaation käytäntöjen noudattamista
- valvoo **ja kehittää työsuojelu- ja** työturvallisuussäädösten noudattamista **yhteistyössä henkilöstön kanssa**

Osaamisen arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä johtamalla, arvioimalla ja kehittämällä vastuualueensa henkilöstöä ja tarvittavaa osaamista strategian mukaisesti.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

Tuotanto- tai palveluprosessien johtaminen, 45 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tuotanto- tai palveluprosessien nykytilan ja strategian mukaisten kehittämistarpeiden arviointi

Opiskelija

- arvioi yrityksen tai vastuualueensa tuotanto- tai palveluprosessien nykytilaa ja strategian mukaisia kehittämistarpeita
- arvioi tuotanto- tai palveluprosessien tehokkuutta ja laatua
- arvioi taloudellisen, sosiaalisen, kulttuurisen ja ekologisen kestävyuden toteutumista tuotanto- tai palveluprosesseissa
- arvioi tuotanto- tai palveluprosessien kriittiset vaiheet, havaitsee ongelmakohdat ja etsii niihin ratkaisuja
- arvioi tuotanto- tai palveluprosessien kuvausten ajantasaisuuden yhteistyössä prosessia toteuttavien kanssa ja huolehtii kuvausten päivittämisestä ja tarvittaessa päivittää ne
- hyödyntää tuotanto- ja palveluprosessien arvioinnissa erilaisia mittareita, tunnuslukuja ja raportteja sekä arvioi niiden käyttöä kriittisesti

Tuotanto- tai palveluprosessien suunnitelmallinen kehittäminen

Opiskelija

- kehittää yrityksen tai vastuualueensa tuotanto- tai palveluprosesseja niihin osallistuvia työntekijöitä osallistaen
- laatii ja dokumentoi tehtyjen arviointien pohjalta suunnitelmat tuotanto- tai palveluprosessien kehittämiseksi
- laatii kehittämiselle aikataulun ja varaa tarvittavat resurssit
- arvioi kehittämisen vaikutuksia tuotannolle tai palvelulle
- ottaa suunnitelmissa huomioon kestävä kehityksen periaatteet
- hyödyntää tarkoituksenmukaisesti erilaisia tuotanto- tai palveluprosessien kehittämistapoja
- hyödyntää teknologian ja tiedolla johtamisen mahdollisuuksia toiminnan kehittämisessä

Tuotanto- tai palveluprosessien johtaminen

Opiskelija

- johtaa yrityksen tai vastuualueensa tuotanto- tai palveluprosesseja

- asettaa yrityksen tai organisaation strategian mukaiset tavoitteet tuotanto- tai palveluprosesseille yhdessä henkilöstön kanssa
- tuntee erilaisia tuotanto- tai palveluprosessien ohjaustapoja sekä osaa soveltaa niitä tarkoituksenmukaisesti johtamisessaan
- johtaa tuotanto- tai palveluprosessien toteutumista ja jatkuvaa parantamista hyödyntäen sovitut ohjausjärjestelmiä
- ottaa tuotanto- tai palveluprosessien johtamisessa huomioon organisaation kestävän kehityksen periaatteet ja niiden juurruttamisen
- huolehtii resurssien riittävydestä
- varmistaa tuotannon tai palvelun laadun ja tuloksellisuuden tuottavuuden

Osaamisen arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä johtamalla ja kehittämällä tuotanto- tai palveluprosesseja.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

Työyhteisön kehittämisen johtaminen, 45 osp

Ammattitaitovaatimukset

Työyhteisön toimintakulttuurin ja toimintatapojen sekä niiden uudistumistarpeiden tunnistaminen

Opiskelija

- tunnistaa työyhteisön toimintakulttuurin ja toimintatavat sekä niiden uudistumistarpeet organisaation linjausten mukaisesti
- seuraa toimintaympäristön muutoksia ja arvioi niiden vaikutuksia työyhteisöön
- havainnoi ja tarkastelee työyhteisön toimintakulttuuria ja toimintatapoja sekä niiden tarkoituksenmukaisuutta
- arvioi työyhteisön uudistumistarpeita ja käyttää tarvittaessa kehittämisen apuna **tarvittavia** asiantuntijoita
- käynnistää kehittämisprosessin suunnittelun **osallistaen siihen työyhteisön**
- viestii suunnittelusta **avoimesti, aktiivisesti, yhdenvertaisesti ja osallistavasti**

Työyhteisön toimintatapojen kehittämisprosessin suunnittelu ja käynnistäminen

Opiskelija

- suunnittelee ja käynnistää työyhteisön toimintatapojen kehittämisprosessin **strategialähtöisesti yhdessä keskeisten toimijoiden ja henkilöstön kanssa**
- suunnittelee toimintatapojen kehittämisprosessin strategialähtöisesti yhdessä keskeisten toimijoiden kanssa
- rakentaa työyhteisöön oppimisen ja kehittämisen mahdollisuuksia ja **tilaisuuksia** foorumeita sekä kehittää työyhteisötaitoja
- käynnistää työyhteisön toimintatapojen kehittämisprosessin yhdessä henkilöstön kanssa
- viestii kehittämisprosessin käynnistämisestä avoimesti, aktiivisesti, **yhdenvertaisesti ja osallistavasti** ja **tasapuolisesti**

Työyhteisön toimintatapojen kehittymisen johtaminen, arviointi ja seuranta

Opiskelija

- johtaa, arvioi ja seuraa työyhteisön toimintatapojen kehittymistä
- johtaa ja organisoii kehittämisprosessin yhdessä keskeisten toimijoiden kanssa
- huolehtii riittävästä resursoinnista kehittämisprosessin toteuttamiseksi
- edistää vuorovaikutteista, kokeilevaa työskentelyä ja osallistaa työyhteisön kehittämiseen
- **tukee monimuotoisen työyhteisön toimintaa**

- viestii kehittämisprosessista ja tuloksista aktiivisesti ja tasapuolisesti keskeisille toimijoille
- arvioi oppimis- ja kehittämisprosessia yhdessä henkilöstön kanssa sekä rooliaan kehittämisprosessin johtajana

Osaamisen arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä suunnittelemalla ja johtamalla työyhteisön toimintakulttuuriin ja toimintatapoihin liittyvän kehittämisprosessin.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

Talouden johtaminen, 45 osp

Ammattitaitovaatimukset

Talouden nykytilan ja strategian mukaisten kehittämistarpeiden arviointi

Opiskelija

- arvioi yrityksen tai vastuualueen talouden nykytilaa ja strategian mukaisia kehittämistarpeita **keskeisiä raportteja hyödyntäen**
- ~~arvioi ja tulkitsee yrityksen tai vastuualueen talouden nykytilaa keskeisiä raportteja hyödyntäen~~
- arvioi toimintaympäristön talouden kehitystä yhdessä keskeisten toimijoiden kanssa
- tekee johtopäätöksiä talouden tuloksellisuudesta

Talouden kehittämisen suunnittelu

Opiskelija

- suunnittelee yrityksen tai vastuualueen talouden kehittämistä
- määrittelee strategian mukaiset keskeiset taloudelliset tavoitteet
- **ottaa talouden kehittämisessä huomioon kestävän kehityksen periaatteet**
- suunnittelee ja kehittää talouden tuloksellisuutta ja sen seuranta
- laatii suunnitelman talouden kehittämiseksi ja valitsee tarvittavat toimijat suunnitelman toteuttamiseen

Talouden kehittämisen ja seurannan johtaminen

Opiskelija

- johtaa yrityksen taloutta tai vastuualueen talouden tuloksellisuutta tavoitteiden mukaisesti
- johtaa yrityksen tai vastuualueen talouden kehittämistä ja seuranta
- **tunnistaa ja hyödyntää teknologian ja tiedolla johtamisen mahdollisuuksia**
- sitouttaa tarvittavat toimijat talouden kehittämiseen ja seurantaan
- johtaa laaditun talouden suunnitelman toimeenpanoa
- **arvioi ja johtaa hankintojen ja varojen käytön kustannustehokkuutta**

Osaamisen arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön tehtävissä, joilla johdetaan ja kehitetään yrityksen tai vastuualueen taloutta.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

LUONNOS